

Szongoth Gábor

Kedves Csaba

Kedves Csaba, az erdélyi örmények nevében szeretnék búcsúzni Tőled. Ahányszor éjjel egy óra tájt bekapcsolom a TV-t és nézem a Spektrumot, mindig megdobban a szívem, amikor a közreműködők között olvasom Dávid Csaba nevét: íme itt is egy erdélyi örmény, aki öregbíti az örmények hírnevét.

Csaba a háború közepe felé Marosvásárhelyen született örmény családban. A háború után Budapestre költöztek, később Lengyelországban élt 9 évet, így többsidentitású volt, de életét, munkásságát meghatározta az örménység iránti elkötelezettség.

A családi hagyományokat követve sokat írt, számtalan regényének és írásművének jelentős része az örményekről, az erdélyi örményekről szól. Pontos körképet fest az Erdélyben letelepedett örmények 150-200 évvel ezelőtti életéről, küzdelméről, beilleszkedéséről a keményfejű székelyek közé.

Itthon is képviselte az örménységet, több cikluson át volt I. kerületi, illetve országos képviselő, évekig szerkesztette az Erdélyi Örmény Gyökerek füzeteit.

Emlékezetes írásműve volt a több kiadást megélt Erdélyi Örmény Kacajok kiadvány, amit maga adott elő a balatonalmádi nyári örmény összejöveteleken. Ebből idézek két rövid részletet, mert ezek jellemzik legjobban fanyar, keserű humorát:

A krampusz újévi könyörgése

Uram, kérlek ebben az új esztendőben legalább részben **engedj pihenni**, hogy úgy mondjam, **szeretnék részlegesen nyugdíjba távozni**.

Uram, én tudom, hogy engem krampusznak teremtettél, és az a dolgom, hogy állandóan felháborodjam az emberi ostobaságon és folyamatosan kicsúfoljam az aljasságokat, hogy gúnyoljam a hatalmi gonoszokat és azokat, akik a mások nevével visszaélnek.

Te tudod, Uram, hogy sokan azt hiszik, jókedvű a krampusz, mert vicces dolgokon törli a fejét. Mégis, gondold meg, hátha adhatsz egy kevéske **nyugalmat is, meg tisztességet is az emberek életébe**, hogy a krampusznak csak kedves, ártatlan viccek juthassanak az eszébe....

És ugyanebből a számból egy ártatlan vicc:

„A közeljövőben kiállítás nyílik a Múcsarnokban *Szongoth Gábor válogatott ünnepi pulloverei* címen, amelyen 158 darab, emlékezetes pullovert láthatunk. Ezeket a művészt a látogatók kívánságára sorban felveszi.

A megnyitónépszerűségeen részt vesz a Versace-galéria, az Este Lauder, az Yves Saint Laurent, a Gucci divatház, **valamint Dávid Csaba, sportcipőben**.

A megnyitónépszerűsége, hogy az ünnepi beszédet Szongoth Gábor tartja. **Kivételesen pulloverben....”**

Csaba, bárcsak most is sportcipőben lennél itt!!

Nyugodj békében, ezt kívánják az erdélyi örmény barátaid!

(2014. november 28-án, Farkasrét)

Dr. Száva Tibor

In Memoriam Zakariás Klára (1922-2014)

Budapesten született 1922-ben, Zakariás János /1895-1967/ és Széplaky Margit /1898-1976/ gyermekeként. Anyai nagyszülei a dészaknai Széplaki János /1868-?/ és Radosewski Solinsky Olimpia /1871-?/ voltak. Apai nagyszülei dr. Zakariás János /1867-1946/ és Tutsek Irma /1871-1944/ (aki a neves író Tutsek Anna /1865-1944/ testvére) voltak, akik Trianon előtt Brassóban éltek. Nagyjapja a trianoni döntés után áttelepedett Magyarországra, de ennek előtte 1892-től Brassóban folytatott ügyvédi gyakorlatot, ahol egyebek mellett a magyar-örmény közösség ügyeit is felvállalta, de részt vett annak kulturális mozgalmában is. Támogatta a brassói dalárdát, ahol még számos szépvízi származású magyar-örmény is jelen volt akkoriban. A brassói Magyar Újság szerkesztője, az EKE Brassó megyei elnöke (1900-1903) és később alelnöke (1904-1910) volt. Mint a dualizmuskori parlament politikusa, a Magyar Képviselőház tagja volt 1906-1911 között (ő az első székelyföldi kötődésű magyar-örmény politikus és közéleti személyiség a dualista Magyar Parlamentben. Ő szerkesztette a *Brassói, Brassói Újság* és a *Brassómegyei Hírlap* c. lapokat. Dr. Zakariás János 1946 januárjában halt meg Bp.-en).

Édesapja ifj. Zakariás János /1895-1967/ Brassóban született. Szülővárosában érettségizett 1913-ban és utána beiratkozott a budapesti műszaki egyetem gépészmérnöki karára. Az első világháború kitoréskor bevonult katonának. Először Galíciában, az orosz és lengyel frontokon harcolt. 1917-ben az olasz frontra küldik, ahol zászlósként szolgált. 1918-ban a Piavétől betegen kórházba szállítják és gyógyulása után leszerelik, így többé nem került vissza a frontra. A budapesti egyetemen 1923-ban gépészmérnöki oklevelet szerzett és utána rövid ideig a Ganz-Danubius alkalmazottja volt. 1924-től a Magyar Posta Kísérleti Állomásnál helyezkedett el, ahol az 1923-as évektől kezdve komoly akusztikai tanulmányokat végeztek a rendszeres műsorszórás bevezetéséért az újonnan felszerelt nagyobb rádióadók (2 KW) segítségével. 1929-től már a Mérnöki Kamara tagja és 1937-től mint a Kísérleti Állomás főmérnöke tanulmányutat tett Londonban, a Marconi cég meghívottjaként. Az 1940-es évtől kezdődőleg mint m. kir. posta-műszaki tanácsos dolgozik a Posta Kísérleti Állomásnál. A Magyar Kinotechnikai Társaság választmányi tagja volt. Részt vett a Magyar Rádió műszaki felépítésében, az első csepeli adóberendezés, majd a 20 kW-os lakihegyi adó építésében. Építette a pécsi- és a kolozsvári adóállomásokat. A rádiótechnika kérdéseiről 12 éven át hetenként tartott előadásokat a budapesti stúdióban „Rádió-amatőrposta“ címen. A rádiókészülék népszerűsítése, a rádióvélt zavartalanosságának biztosítása céljából országos kiterjedésű méréseket végzett. A kolozsvári korszerű rádiózást az 1935-ben felszerelt botfalusi 150 kw-os hosszú-hullámú rádióadó tette lehetővé (Brassó mellett). Az északerdélyi részek visszacsatolása után 1940 őszétől pedig nagyszabású tevékenységet fejtett ki az erdélyi rádióleadók felszerelésénél (elsősorban a

kolozsvári és csíkszeredai térségben) és a rendszeres magyar műsorszórások beindításánál is. Az ő irányítása alatt indult be 1941-ben a kolozsvári Feleki-tetőn felállított rádióadó is, ahová az adókat Kassáról (Enyicke) hozatta Zakariás János, mely a város későbbi életében fontos szerepet játszott. A Feleki Adót is leszerelték 1944 végén és nagy nehezen Budapestre szállították, ahol – köszönhetően Zakariás Jánosnak (aki elrejtette és dugdosta) – átvészelte az ostromot és 1945. máj.17-én újra megszólalt Budapest Rádió néven. (Budapest II. névre változott).

Zakariás János a háborút követően 1945-től még egy ideig a Posta Kísérleti Állomás ideiglenes vezetője volt, 1946 nyaráig. 1948 végén kinevezték postaműszaki igazgatói rangba, ahol a vezetékes híradás témáin dolgozott. 1955-től a Posta Műszerüzem állományába kényszerült csekély fizetéssel (havi 1220 forint), és innen ment nyugdíjba 1960 januárjában. Zakariás mérnök nyugdíjas éve alatt Zuglóban élt 1967-ben bekövetkezett haláláig. A Farkasréti Temetőben lett elhelyezve a családi sírba.

A fenti Zakariás mérnök lánya volt Zakariás Klára, akire most fájóan emlékezünk. Klári néni 1922-ben Budapesten született és iskoláit is itt végezte. Az iskola után a szállodai szakmát sajátította el és ebben is dolgozott az 1939-es évektől kezdődőleg (a budapesti Gellért Szállóban dolgozott 1955-ig) egészen 1978-ig, nyugdíjazásáig. 1956-ban férjhez ment Páris Egonhoz /1924-1996/. Ebből a házasságból született Páris László /1957-1983/, az egész fiatalon elhunyt nagyreményű építésmérnök. Az egyetlen gyermeke halála olyan mély sebeket okozott lelkében, hogy sose tudta kiheverni, hordozta fájalmát Krisztusi-hittel és alázattal. A közeli rokonságából még tudunk László /1926-1993/ nevű testvéröccséről, aki az OKISZ-nél volt gazdasági vezető és Bp.-en halt meg.

Jómagam közeli barátságban álltam Klári nénivel, akivel a 90-es évek vége felé ismerkedtem meg Budapesten. A köztünk levő korkülönbség ellenére barátságunk nagyon jól alakult, igazi lelki kapcsolat alakult idővel köztünk, melynek köszönhetően több alkalommal is meglátogatott Bécsben. Látogatásai alkalmával sose engedte, hogy elkísérjem bécsi sétáira, mert Ő valahogy otthonosan mozgott ebben a városban. Talán azért is, mert jól beszélt németül és ez magabiztosságot adott neki a városnézési útjain.

Amikor késő délutánonként elfáradva visszaérkezett sétáiról, utána sokszor mesélt el olyan dolgokat édesapjáról, amely eddig nem kapott nyilvánosságot. Édesapja háború utáni sorsa megbélyegzett volt, mert a rendszer vezetői igyekeztek az értelmiséget a természetes vezető-oktató szerepétől és tekintélyétől megfosztani, potenciális ellenséget láttak benne. Nem bocsátották meg neki soha azt a kiténtetését, amelyet Horthy-tól kapott kiváló tevékenységéért. Egyébként ez a sors jellemezte az akkori egész magyar társadalmat. Zakariás János a rádió és írott művein keresztül nagyon sokakat tanított, mérnökként is igazi néptanító volt. Nem volt valamiféle megszállott-világmegváltó, népnevelő személy. Belecsöppent egy kor adott helyzetébe és becsülettel, kitartással végigcsinálta, amit elvállalt. Csak a rádióban 1926 és 1938 között (tehát 12 év alatt) 375 értékes szakelőadása hangzott el.

Drága Klári néni, hát elmentél és ezután már hiába várunk, hogy betoppanjál hozzánk kedves mosolyoddal és érdeklődő tekintetteddel. Budapesten születted, de szívedben megmaradtál örökre erdélyinek, igazán csak Erdélyt szeretted mindig. Emlékedet mi is a szívünkben hordozzuk örökre. Búcsúzunk, adjon az Isten kárpótlást magányos szenvedéseidért és csendes nyugodalmat az örök életben!

Szomorújelentés

Isten akaratában való megnyugvással szomorúan tudatjuk, hogy szeretett rokonunk

**Ludvigh Gyuláné
született Placsintár Katalin**

2014. november 17-én, életének 91. évében váratlanul elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatását december 12-én 15 órakor tartottuk a Római Katolikus Egyház szertartása szerint a kelenföldi Szent Gellért Plébánia urnatemetőjében egybekötött gyászmisével.

Gyászolják: kiterjedt rokonsága, barátai, ismerősei és mind azok, akik ismerték és szerették.

Kirkósa család

Emléküket szeretettel megőrizzük!

Az elveszett egység keresése egy békére szomjazó területen

Interjú az örmény katolikusok cilíciái pátriárkájával

A libanoni *Nerszesz Bedrosz*, Cilícia örmény katolikus pátriárkája interjút adott a L'Osservatore Romanónak az októberben megrendezendő szinódusról. XVI. Benedek június 6-án Cipruson mutatta be a Közel-Kelettel foglalkozó püspöki szinodus munkadokumentumát.

A szinodus kapcsán a közönség várakozásairól szólva az örmény pátriárka reményének adott hangot, hogy a tanácskozás új frissességet ad majd az evangéliumi üzenetnek. Hiszen a híveknek a keresztény lét öröme és büszkeségét kell hirdetni: érezniük

kell felelősségüket a jó családi életért; tanúságot kell tenniük a munkahelyen, a politikában. Fontos az a meggyőződés, hogy ott kell élnünk, ahová az Úr rendelt bennünket; ott kell tanúságot tennünk és a világ világossága, sója és kovásza lenni – hangsúlyozta Nerszesz Bedrosz. Majd hozzátette: a vatikáni tanácskozástól azt is reméli, hogy közelebb hozza a békét a Közel-Kelet számára és segíti az ott élő népeket, hogy nagyobb biztonság és kevesebb politikai feszültség légkörében éljenek. Lelkipásztorként